

Антитеза у романі М. Мітчелл «Gone with the Wind»

Антитеза – це широко відоме поняття у літературі, за допомогою якого можна протиставляти та порівнювати протилежні за змістом та характером явища, предмети, речі, а також художні образи у літературі. Саме всевітньо відомий роман американської письменниці М. Мітчелл «Gone with the Wind», який отримав Пулітцерівську премію, наповнений безліччю різнобічних персонажів, які мають протилежні характери, смаки та стилі.

Метою статті є дослідити особливості вживання прийому антитези для створення образів у романі М. Мітчелл «Gone with the Wind»

Говорячи про образи Ретта Батлера та Ешлі Уїлкса у романі М. Мітчелл, ми говоримо не тільки про два протилежних характери чоловіків, а й про два різних світогляди. Ешлі Уїлкс живе у своєму особистому світі і збагачує його за допомогою різних книжок, музики та поезії. Письменниця так описує захоплення Ешлі:

«...but he differed from all the rest in that these pleasant activities were not the end and aim of life to him. And he stood alone in his interest in books and music and his fondness for writing poetry» [1].

Ешлі – це людина, яка насолоджується життям і є глядачем оточуючого світу, вивчаючи його за допомогою різних подорожей, книг, музеїв та опер. З впевненістю можна сказати, що він не є реалістом та палкою людиною, а він є мрійником. Він не має снаги підкорювати цей світ та щось у ньому змінювати, він вміє лише насолоджуватись безтурботним життям. Про це пише і авторка роману:

«For Ashley was born of a line of men who used their leisure for thinking, not doing, for spinning brightly colored dreams that had in them no touch of reality» [1].

Ретт Батлер – це протилежність мрійливого Ешлі Уїлкса, це чоловік, який не полюбляє книжки, але вміє насолоджуватися життям по-справжньому, будуючи його самостійно! На відміну від Ешлі Уїлкса Ретт Батлер є реалістом, який віддає перевагу більш важливим та матеріальним речам на землі, аніж пустим балачкам про мистецтво та безглузду віру у перемогу. Він не боїться реальності, а навпаки сприймає її як виклик, як нову пригоду у своєму житті. Розмірковуючи про майбутню війну він не поспішає із голосливими викриками про перемогу над янки, а навпаки мислить дуже раціонально та мудро:

«I think it's hard winning a war with words, gentlemen. They've got factories, shipyards, coalmines... and a fleet to bottle up our harbors and starve us to death. All we've got is cotton, and slaves and... arrogance» [1].

Як стратег та справжній чоловік Ретт думає не тільки про бій із янки, а також і про оснащення майбутніх солдат, їх безпеку та вміння, а це говорить про його реалізм та практичний розум.

Також Реттові не важливо те, що про нього думають інші та як вони реагують на його вчинки. Все, що він робить, він робить за покликом душі, імпульсу та щирих емоцій та звичайно для себе самого. Саме такі слова належать його герою у романі:

«I believe in Rhett Butler, he's the only cause I know. The rest doesn't mean much to me» [1].

Репутація для нього не має великого значення, як для Ешлі Уілкса, і про це він відверто каже Скарлетт у їх розмові:

«With enough courage, you can do without a reputation» [1].

Звичайно, це свідомий та сміливий вибір справжнього чоловіка, якого більшість «справжніх» джентльменів не розуміє та просто ігнорує.

У романі М. Мітчелл є ще два яскравих образи, які майже весь час порівнює між собою письменниця та дає їм різну характеристику. Звичайно, це образи Скарлетт О'Хара та Мелані Гамільтон. Ці дві дівчини мають різний характер, різний світогляд та різні звички, але кожна з них має своє особисте «Я» і свої особисті світоглядні думки. Їх неможливо зробити хорошими або поганими, адже кожна із цих дівчат доповнює одна одну і є індивідуальністю у романі. Сама письменниця так пише про різницю між героїнями у своєму романі:

«The difference between the two girls lay in the fact that Melanie spoke kind and flattering words from a desire to make people happy, if only temporarily, and Scarlett never did it except to further her own aims» [1].

Така різниця у характері героїнь та у їхній поведінці говорить про те, що вони по-різному сприймають цей світ та по-різному сприймають людей. Мелані більш милосердна, поступлива та чуттєва, ніж Скарлетт, а, отже, і більш вразлива до будь-якої поразки. Скарлетт є людиною більш стійкою та реалістичною, яка в будь-який момент може дати відсіч образливому слову та проявити свій вольовий характер. Якщо Мелані подобається бачити в людях тільки гарні риси характеру та їх достоїнства, то Скарлетт відмовляється від цього. Її більше бентежить особиста вигода та те, що вона від цього отримає.

Різниця між героїнями простежується і в їх зовнішності. Наприклад, обличчя Мелані авторка роману порівнює із обличчям дитини, яка ще не знала горя, біди та нещастя. Вона є втіленням янгола, який турбується про здоров'я та життя поранених солдат. У цій любові до кожного і в своїй відданості та милосерді і проявляється мужність героїні. Вона робить все від щирого та люблячого серця, в ній живе справжня любов, яку вона віддає іншим. Іншою в описі зовнішності є Скарлетт О'Хара. Вже на початку роману в першому розділі авторка так пише про головну героїню:

«Scarlett O'Hara was not beautiful, but men seldom realized it when caught by her charm...» [1].

Ніякого порівняння із янголом або дитиною не має. В жилах Скарлетт тече як ірландська, так і французька кров, яка і впливає на її зовнішність та характер. Змальована зовнішність Скарлетт достатньо чітко, детально та реалістично, адже такою вона і була. Особливу увагу авторка надає очам Скарлетт, говорячи про них так:

«The green eyes in the carefully sweet face were turbulent, willful, lusty with life, distinctly at variance with her decorous demeanor» [1].

Саме очі Скарлетт є її головною характеристикою зовнішності, очі завжди її видавали та говорили про її справжній незламний характер.

Неможливо не порівнювати характер Скарлетт О'Хара до війни та після її закінчення. Це також антитеза та протиставлення характерів однієї й тієї ж людини, оскільки війна, голод і розруха справили великий вплив на формування її життєвих цінностей та пріоритетів. Якщо на початку роману Скарлетт зовсім не цікавило життя у Тарі та її земля, а лише пристрасть до Ешлі, то після війни Скарлетт стрімголов неслася до дому і вважала його своїм спасінням. З кінцем війни та початком нового часу в Тарі почалося і нове життя Скарлетт, яка стала не тільки головою сім'ї, її янголом охоронцем, а ще й постійно її забезпечувала матеріальними благами, тобто сплачувала податки за Тару. Після війни Скарлетт вже не «татова дочка», а справжня жінка, яку неможливо зламати і у якої відсутні будь-які моральні принципи, сумніви у собі та своїй хоробрості.

Отже, у романі М. Мітчелл «Gone with the Wind» є багато різних образів та героїв, які протиставляються один одному за допомогою прийому антитези, та мають різницю між собою у характерах, але кожен із цих вигаданих образів несе у собі якусь особисту суть та має своє особисте послання до читачів. Всі вони є надзвичайно яскравими індивідуальностями та людьми, чиї долі перетинаються один з одним на протязі усього роману. Безумовно, за допомогою цих протилежних образів головні герої вдало розкривають свою суть, впливають один на одного та додають сюжету роману більшої цікавості.

Перспективою подальшого дослідження може бути аналіз лексичних стилістичних прийомів створення різнопланових образів у романі М. Мітчелл «Gone with the Wind».

Література:

1. Mitchell M. Gone with the wind [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-reading.club/book.php?book=71302>